

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 327/2013
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 1^{ης} Οκτωβρίου 2013**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ανδρέας Φυτράκης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.
Μέλη : Χρυσαφούλα Αυγερινού, Στέφανος Δέτσης, Βασιλική Δούσκα,
Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Γεώργιος Κανελλόπουλος,
Νίκη Μαριόλη, Δήμητρα Κεφάλα, Κωνσταντίνος Κηπουρός,
Αθηνά Αλεφάντη, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Γ. Κεφάλα, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ. 795/15/26.6.2013 έγγραφο της Γενικής Δ/νσης Διοικ/κής Υποστηρίξεως - Δ/νση Ανθρώπινου Δυναμικού και Επιμορφώσεως – Τμήμα Προσωπικού της Βουλής των Ελλήνων.

Περίληψη Ερωτήματος: Οφειλόμενες κατά νόμο ενέργειες των αρμοδίων υπηρεσιών της Βουλής μετά την περιέλευση σε αυτές του υπ' αριθ. πρωτ. A2012/3262/29.5.2013 εγγράφου του Τμήματος Μηνύσεων της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Σερρών (αριθ. πρωτ. εισερχομένου εγγράφου 782/31.5.2013), με το οποίο ανακοινώθηκε η άσκηση ποινικής δίωξης κατά μετακλητού υπαλλήλου της, ενόψει των πρόσφατων τροποποιήσεων των διατάξεων του Πειθαρχικού Δικαίου και της ιδιαιτερότητας της κατηγορίας του συγκεκριμένου υπαλλήλου.

Επί του παραπάνω ερωτήματος το Δ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα συνημμένα σ' αυτό στοιχεία προκύπτει ότι με το υπ' αριθ. πρωτ. A2012/3262/29.5.2013 έγγραφο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Σερρών - Τμήμα Μηνύσεων, που απευθύνεται

1

προς τη Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστηρίξεως - Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Επιμορφώσεως - Τμήμα Προσωπικού της Βουλής των Ελλήνων (αριθ. πρωτ. εισερχομένου εγγράφου 782/31.5.2013), γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 114 παρ. 6 του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), ότι κατά του Ν. Σ. του Γ. (υπαλλήλου της Βουλής των Ελλήνων) ασκήθηκε ποινική δίωξη για:

1) Επικίνδυνη σωματική βλάβη, κατά συναυτουργία, 2) παράνομη οπλοφορία και 3) οπλοχρησία, θέτοντας υπόψη και τον Α. Β. Μ., βάσει του οποίου και παρακαλείται η Βουλή να ζητά κάθε περαιτέρω πληροφορία.

2. Το παραπάνω έγγραφο, ενόψει των πρόσφατων τροποποιήσεων του Πειθαρχικού Δικαίου και λαμβανομένης υπόψη της κατηγορίας του εν λόγω υπαλλήλου ως μετακλητού υπαλλήλου της Βουλής, τοποθετημένου σε υπάρχουσα κενή οργανική θέση μετακλητού υπαλλήλου στο γραφείο Προέδρου Κοινοβουλευτικής Ομάδας, μετά την κατά νόμο πρότασή του, όπου και συνεχίζει να υπηρετεί μέχρι σήμερα, απετέλεσε την αφορμή υποβολής του εξεταζομένου ερωτήματος.

II. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

A. a. Σχετικά με την οργάνωση των υπηρεσιών της Βουλής και το προσωπικό της, στο άρθρο 65 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής: «1. Η Βουλή ορίζει τον τρόπο της ελεύθερης και δημοκρατικής λειτουργίας της με Κανονισμό, που ψηφίζεται από την Ολομέλεια κατά το άρθρο 76 και δημοσιεύεται με παραγγελία του Προέδρου της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ...»

6. Ο Κανονισμός καθορίζει την οργάνωση των υπηρεσιών της Βουλής υπό την εποπτεία του Προέδρου, καθώς και όλα όσα αφορούν το προσωπικό της. Οι πράξεις του Προέδρου που αφορούν την πρόσληψη και την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού της Βουλής υπόκεινται σε προσφυγή ή αίτηση ακύρωσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας».

β. Το υπηρεσιακό καθεστώς και των υπαλλήλων της Βουλής, διέπεται, μεταξύ άλλων, συνταγματικού επιπέδου αρχών, από το άρθρο 103 του Συντάγματος, στο οποίο ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι εκτελεστές της θέλησης του Κράτους. ... Τα προσόντα και ο τρόπος του διορισμού τους ορίζονται από τον νόμο. ... 4. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι εφόσον οι θέσεις αυτές υπάρχουν ... 5. Με νόμο μπορεί να εξαιρούνται από τη μονιμότητα ανώτατοι διοικητικοί υπάλληλοι, που κατέχουν θέσεις εκτός της υπαλληλικής ιεραρχίας, οι διοριζόμενοι με βαθμό πρεσβευτικό, οι υπάλληλοι της Προεδρίας της Δημοκρατίας και των γραφείων του Πρωθυπουργού, των Υπουργών και Υφυπουργών. 6. Οι διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων έχουν εφαρμογή και στους υπαλλήλους της Βουλής, οι οποίοι κατά τα λοιπά διέπονται εξ ολοκλήρου από τον Κανονισμό της, καθώς και στους

υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. ...».

Β. Με τις κρίσιμες, εν προκειμένω, διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων (Μέρος Β'- ΦΕΚ 51/Α' 1997) όπως ισχύουν, ορίζονται για τους μετακλητούς υπαλλήλους, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα :

Άρθρο 32: «1. Οι υπάλληλοι της Βουλής είναι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι της νομοθετικής λειτουργίας του Κράτους. 2. Οι υπάλληλοι της Βουλής διακρίνονται σε: α) μόνιμους, β) με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και γ) μετακλητούς.».

Άρθρο 35: «... 2. Οι θέσεις των μετακλητών υπαλλήλων των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων μπορεί να καλύπτονται, κατ' επιλογή αυτών, είτε με διορισμό μετακλητών υπαλλήλων, που προτείνει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας είτε με τοποθέτηση υπαλλήλων της Βουλής είτε με απόσπαση υπαλλήλων του δημόσιου τομέα ...».

Άρθρο 36: «1. Οι μετακλητοί υπάλληλοι:

α) Διορίζονται μετά από πρόταση του κατά περίπτωση αρμοδίου, που καθορίζει και το βαθμό διορισμού. ...

β) Πρέπει να κατέχουν τα προσόντα και να μην έχουν τα κωλύματα διορισμού, που ισχύουν για τους μόνιμους υπαλλήλους της Βουλής, με εξαίρεση το ανώτατο όριο ηλικίας και τους τίτλους σπουδών. ...

γ) Έχουν όλα τα δικαιώματα και όλες τις υποχρεώσεις των μονίμων υπαλλήλων της Βουλής και ιδίως ως προς το ήθος και τη συμπεριφορά ...

ζ) Απολύονται : ... ζβ) Για τους ίδιους λόγους, για τους οποίους απολύονται και οι μόνιμοι υπάλληλοι της Βουλής, δίχως να απαιτείται σχετική πρόταση ...».

Άρθρο 81: «1. Οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα ή άλλων γενικών ή ειδικών νόμων για τους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους του Δημοσίου, όπως ισχύουν κάθε φορά ως προς ... τα προσόντα και κωλύματα διορισμού, ... τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις και τους περιορισμούς ... τη λύση της υπαλληλικής σχέσεως, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά την υπηρεσιακή κατάσταση, εφαρμόζονται και για το μόνιμο προσωπικό της Βουλής, με επιφύλαξη των, τυχόν ειδικών ρυθμίσεων, που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό.».

Άρθρο 92: «1. Οι διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου των δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων, όπως κάθε φορά ισχύουν, εφαρμόζονται και στο μόνιμο προσωπικό της Βουλής ...».

Γ. Με τις ενδιαφέρουσες εν προκειμένω διατάξεις του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), ορίζονται μεταξύ άλλων:

Άρθρο 2: «1. Στις διατάξεις του παρόντα Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. 2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη,

Γ
Οης
16χύσων

διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις».

Άρθρο 27: «1. Ο υπάλληλος οφείλει να συμπεριφέρεται εντός και εκτός της υπηρεσίας κατά τρόπο ώστε να καθίσταται άξιος της κοινής εμπιστοσύνης ...».

Άρθρο 39: «... 2. Εξαιρούνται από την μονιμότητα οι κατά την παρ. 5 του άρθρου 103 του Συντάγματος υπάλληλοι ...».

Άρθρο 103: «1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία: α) ο υπάλληλος που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία ύστερα από πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή ένταλμα προσωρινής κράτησης, β) ο υπάλληλος κατά του οποίου εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης και στη συνέχεια ήρθη η προσωρινή κράτησή του ή αντικαταστάθηκε με περιοριστικούς όρους, γ) ο υπάλληλος, ο οποίος παραπέμφθηκε αμετακλήτως ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για κακούργημα ή για τα αδικήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης (κοινής και στην υπηρεσία), απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, δωροδοκίας, καταπίεσης, απιστίας περί την υπηρεσία, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, δ) ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή της οριστικής ή της προσωρινής παύσης, και ε) ο υπάλληλος ο οποίος έχει παραπεμφθεί στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για τα παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', ε', θ', ι', ιδ', ιη', κγ', κδ', κζ', και κθ', του άρθρου 107 ή αντίστοιχα παραπτώματα του ίδιου άρθρου, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012, ή αντίστοιχα παραπτώματα του προϊσχύσαντος Υπαλληλικού Κώδικα (Ν. 2683/1999). ... γ) Η αργία της περ. ε' της παρ. 1 αρχίζει από την κοινοποίηση στον υπάλληλο του παραπεμπτηρίου εγγράφου και λήγει με την έκδοση πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης που τον απαλλάσσει ή του επιβάλλει ποινή διαφορετική από την οριστική ή προσωρινή παύση. Αν του επιβληθεί κάποια από τις ποινές αυτές η αργία συνεχίζεται και λήγει σύμφωνα με την προηγούμενη περίπτωση. ...».

Άρθρο 104: «1. Αν συντρέχουν λόγοι δημόσιου συμφέροντος ή υπηρεσιακοί λόγοι μπορεί να τεθεί σε αργία ο υπάλληλος κατά του οποίου: α) έχει ασκηθεί πειθαρχική δίωξη για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων της παρ. 1 περ. ε' του προηγούμενου άρθρου, για τις οποίες επιβάλλεται αυτοδίκαιη αργία, ή β) υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για άτακτη διαχείριση, η οποία στηρίζεται σε έκθεση της προϊσταμένης αρχής ή του αρμόδιου επιθεωρητή. ... 3. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις και εφόσον διακυβεύεται το συμφέρον της υπηρεσίας, μπορεί να επιβληθεί στον υπάλληλο από τον άμεσο πειθαρχικώς προϊστάμενό του το μέτρο της αναστολής άσκησης των καθηκόντων του, ακόμη και πριν

επιληφθεί το πειθαρχικό συμβούλιο κατά την επόμενη παράγραφο. Σε περίπτωση παράλειψης του άμεσου πειθαρχικώς προϊστάμενου του υπαλλήλου, το μέτρο της αναστολής άσκησης των καθηκόντων μπορεί να επιβληθεί από κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενο ανώτερο από αυτόν. Η παράλειψη πειθαρχικώς προϊστάμενου να επιβάλει το ως άνω μέτρο ελέγχεται πειθαρχικά από κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενό του. Κατά τη διάρκεια της αναστολής άσκησης καθηκόντων του υπαλλήλου αίρεται αυτοδικαίως, εάν το πειθαρχικό συμβούλιο δεν επιληφθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην επόμενη παράγραφο. 4. Εφόσον συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις της παρ. 1, το πειθαρχικό συμβούλιο συνέρχεται αμελλητί και γνωμοδοτεί για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία. Σε περίπτωση που έχει διαταχθεί το μέτρο της αναστολής των καθηκόντων του υπαλλήλου, το πειθαρχικό συμβούλιο συνέρχεται και γνωμοδοτεί το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λήψη του μέτρου ...».

Άρθρο 107: «1. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι ... ε) η αναξιοπρεπής ἡ ανάρμοστη ἡ ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εντός ἡ εκτός υπηρεσίας ... κδ) η παράλειψη από τα πειθαρχικά όργανα δίωξης και τιμωρίας του πειθαρχικού παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 110 του παρόντος ...».

Άρθρο 110: «1. Η δίωξη και τιμωρία πειθαρχικών παραπτωμάτων αποτελεί καθήκον των πειθαρχικών οργάνων. 2. Κατ' εξαίρεση, για παραπτώματα που θα επέσυραν την ποινή της έγγραφης επίπληξης, η δίωξη απόκειται στη διακριτική εξουσία των πειθαρχικών οργάνων, τα οποία λαμβάνουν υπόψη αφ' ενός το συμφέρον της υπηρεσίας και αφ' ετέρου τις συνθήκες διάπραξής τους και την υπηρεσιακή γενικώς διαγωγή του υπαλλήλου. Αν το πειθαρχικό όργανο αποφασίσει να μην ασκήσει δίωξη, υποχρεούται να ενημερώσει, με αιτιολογημένη έκθεσή του, τον αμέσως ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο. ...».

Άρθρο 114: «1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ἡ άλλη δίκη. 2. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία. Το πειθαρχικό όργανο όμως μπορεί με απόφασή του, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή, να διατάξει, για εξαιρετικούς λόγους, την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα (1) έτος. Αναστολή δεν επιτρέπεται σε περίπτωση που το πειθαρχικό παράπτωμα προκάλεσε δημόσιο σκάνδαλο ἡ θίγει σοβαρά το κύρος της υπηρεσίας. ... 6. Ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών έχει υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου κάθε ποινική δίωξη που ασκείται κατ' αυτού. Στην ίδια αρχή ανακοινώνεται, επίσης από τον αρμόδιο εισαγγελέα η απόφαση ἡ το βούλευμα με το οποίο τερματίζεται η δίωξη. Σε περίπτωση εγκλεισμού φε σωφρονιστικό κατάστημα, ο διευθυντής φυλακών γνωστοποιεί τούτο, χωρίς καθυστέρηση, στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου.».

Άρθρο 118: «... 6. Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή και το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αν πρόκειται για υπάλληλο του νομικού προσώπου. Αν και ο Υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κρίνει ότι η προσήκουσα ποινή είναι ανώτερη και της δικής του αρμοδιότητας, παραπέμπει το θέμα στο πειθαρχικό συμβούλιο».

Άρθρο 125: «1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και οι συνθήκες τέλεσης του ...».

Άρθρο 126: «1. Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Η εξέταση αυτή αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για τη διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος και τον προσδιορισμό των προσώπων που τυχόν ευθύνονται, καθώς και στη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες αυτό έχει τελεστεί. Η ένορκη διοικητική εξέταση δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης. 2. Η ένορκη διοικητική εξέταση διατάσσεται από οποιονδήποτε πειθαρχικώς προϊστάμενο...».

4. Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης του υπαλλήλου που την ενεργεί. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στον πειθαρχικώς προϊστάμενο ο οποίος διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης. Εφόσον με την έκθεση διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ο πειθαρχικώς προϊστάμενος υποχρεούται να ασκήσει πειθαρχική δίωξη. ...».

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

A. 1. Οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 103 του ισχύοντος Συντάγματος προβλέπουν ότι είναι συνταγματικώς ανεκτή η πλήρωση των ρητώς από διατάξεις νόμου προβλεπομένων θέσεων με την πρόσληψη μετακλητών υπαλλήλων (βλ. Α.Ε.Δ. 11/2000, 4/2000, 9/1991, Σ.Τ.Ε. (Ολ.) 1849/2008, 1770, 1803-5/1983 κ.ά.).

2. Ο Κανονισμός της Βουλής, με τον οποίο συμπληρώνονται οι συνταγματικές διατάξεις για την οργάνωση και λειτουργία του άμεσου (νομοθετικού) οργάνου του Κράτους, δηλ. της Βουλής, είναι ιδιότυπος νόμος, που ψηφίζεται από μόνη την Βουλή και τίθεται σε εφαρμογή με μονομερή πράξη αυτής, δηλ. με δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από παραγγελία του Προέδρου της Βουλής. Η ρύθμιση των σχετικών θεμάτων από τον Κανονισμό μπορεί να γίνει με απευθείας ρύθμιση, καθώς και με παραπομπή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Ήτσι οι τελευταίες αυτές διατάξεις έχουν εφαρμογή επί του

προσωπικού της Βουλής, μόνο και εφόσον ο Κανονισμός το ορίζει (βλ. Ελ. Συν. (Ολ.) 820/2010, Σ.τ.Ε. (Ολ.) 3705/2008, Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 521/2012, 21/2009, 424/2005 (ΝΟΜΟΣ), Κώστας Μαυριάς, «Συνταγματικό Δίκαιο» έκδ. 2000, σελ. 609, Αθαν. Ράϊκου «Συνταγματικό Δίκαιο» Έκδ. 3^η, σελ. 212 επ.).

3. Περαιτέρω, με τις διατάξεις των άρθρων 32, 35 και 36 του Κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων (Β' Μέρος) προβλέπεται, ότι οι υπάλληλοι της Βουλής είναι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι, διακρίνονται δε σε μονίμους, με σχέση ιδιωτικού δικαίου και μετακλητούς. Περαιτέρω προβλέπεται κατ' απόκλιση της αρχής της μονιμότητας, που θεσπίζεται με το άρθρο 103 παρ. 4 του Συντάγματος, η πλήρωση συγκεκριμένων θέσεων της Βουλής με την πρόσληψη μετακλητών υπαλλήλων.

4. Οι μετακλητοί υπάλληλοι της Βουλής δεν διορίζονται με δημόσια διαδικασία. Επιλέγονται κατά την απόλυτη και ανέλεγκτη κρίση του αξιωματούχου της Βουλής στο Γραφείο του οποίου πρόκειται να υπηρετήσουν, στην προσωπική εμπιστοσύνη του οποίου θα πρέπει να ανταποκρίνονται. Τα γραφεία στα οποία σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), διορίζονται οι μετακλητοί υπάλληλοι αποτελούν υπηρεσίες της Βουλής, και οι υπάλληλοι αυτοί αποτελούν διακριτό προσωπικό της Βουλής, από την οποία και πληρώνονται, ανεξάρτητα από την υπαγωγή τους στο πρόσωπο για την επιβοήθηση του οποίου διορίσθηκαν, και την ιδιαίτερη σχέση που τους συνδέει. Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια να δημιουργείται ιδιαίτερη σχέση εξουσίασης του μετακλητού υπαλλήλου προς την Βουλή, γεγονός που επίσης έχει ως συνέπεια και δικαιολογεί την αναγνώριση και ιδιαίτερης πειθαρχικής ευθύνης αυτού.

5. Επιπλέον οι μετακλητοί υπάλληλοι συνδέονται με το Δημόσιο αλλά και εν προκειμένω με τη Βουλή, με σχέση δημοσίου δικαίου και έχουν τις υποχρεώσεις, καθήκοντα, περιορισμούς και κωλύματα των λοιπών υπαλλήλων και απολαύουν των εγγυήσεων της μονιμότητας μόνον για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η θητεία τους (βλ. Α.Ε.Δ. 11/2000, 4/2000, 9/1991, (Ολ.) Σ.τ.Ε. 1849/2008, Σ.τ.Ε. 3045, 3046/1997, 263/1997, 42/1990, Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 521/2012, 84/2012, 544/2011, 229/1993, 160/1991 (ΝΟΜΟΣ) κ.ά.).

6. Η παραπάνω παραδοχή προκύπτει ευθέως και από τις προαναφερόμενες διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), σύμφωνα με τις οποίες αναφορικά με τα καθήκοντα, υποχρεώσεις, και «ιδίως ως προς το ήθος και τη συμπεριφορά», περιορισμούς, κωλύματα, απόλυση και υπηρεσιακή κατάσταση των μετακλητών υπαλλήλων της ισχύουν, όσα ισχύουν για το μόνιμο προσωπικό της Βουλής. Ενόψει δε της σαφούς εκφοράς των επίσης προαναφερόμενων διατάξεων του άρθρου 81 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'), για τα θέματα αυτά ισχύουν οι διατάξεις, που εκάστοτε ισχύουν και για τους δημόσιους υπαλλήλους. Άλλωστε κατά επίσης σαφή διάταξη του

ιδίου Κανονισμού επί του μονίμου προσωπικού της Βουλής εφαρμόζεται το πειθαρχικό δίκαιο, που εφαρμόζεται κάθε φορά και στους δημοσίους υπαλλήλους. Με δεδομένο δε ότι οι μετακλητοί υπάλληλοι εξομοιώνονται από πλευράς εν γένει υπηρεσιακής κατάστασης προς το λοιπό μόνιμο προσωπικό της Βουλής, επί όλων των θεμάτων, πλην εκείνων, που ρητώς εξαιρεί το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής (μονιμότητα), προκύπτει ότι και επί των μετακλητών υπαλλήλων εφαρμόζεται το πειθαρχικό δίκαιο, που εφαρμόζεται και στο μόνιμο προσωπικό της Βουλής, δηλαδή το πειθαρχικό δίκαιο, που ισχύει κάθε φορά στους δημόσιους υπαλλήλους. Εξ άλλου ο Κανονισμός ρητώς αναφέρει ότι επί της απολύσεως των μετακλητών υπαλλήλων της Βουλής, ισχύει, ό,τι ισχύει και επί του μονίμου προσωπικού της Βουλής. Κλασική και πρώτη κατά σειρά απαρίθμησης περίπτωση απόλυσης του δημοσίου υπαλλήλου και του μονίμου προσωπικού της Βουλής αποτελεί η επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης (βλ. άρθρ. 152 του Ν. 3528/2007), δηλαδή ο κανονιστικός νομοθέτης είχε υπόψη του ότι επί των μετακλητών υπαλλήλων εφαρμόζεται το επί του μονίμου προσωπικού της Βουλής εφαρμοζόμενο πειθαρχικό δίκαιο, δηλαδή το πειθαρχικό δίκαιο των Δημοσίων Υπαλλήλων, που προβλέπει την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης.

7. Εξάλλου, όπως γίνεται δεκτό, υποκείμενα των κανόνων του πειθαρχικού δικαίου είναι οι υπαγόμενοι σύμφωνα με το άρθρο 2 του Υ. Κ. (Ν. 3528/2007, ΦΕΚ Α' 26), δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι αναφερόμενοι στις διατάξεις του άρθρου 39 παρ. 2 του Υ. Κ. μετακλητοί υπάλληλοι του Δημοσίου, επί των οποίων ισχύουν όπως ήδη αναφέρθηκε, ό,τι ισχύει και για τους μόνιμους υπαλλήλους, πλην της μονιμότητας, (παρβ. Π.Υ.Σ. 154/1986 - ΦΕΚ Α' 1 , άρθρ. 55 επ., Π.Δ. 63/2005, ΦΕΚ Α' 98 και Α. Ι. Τάχου - Ι. Λ. Συμεωνίδη «Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα» 'Εκδ. 2000, σελ. 329 επ., 746 επ., κ.λπ.). Επιπλέον η πειθαρχική εξουσία καλύπτει όλες τις κατηγορίες προσώπων, τα οποία ασχέτως ονομασίας, τίτλων, υπηρεσιακού ή υπαλληλικού κλάδου, ιεραρχικής βαθμίδας, υπηρεσιακής διαβάθμισης, περιεχομένου ή ονομασίας ασκουμένων αρμοδιοτήτων, ως μονομελώς ή συλλογικώς δρώντων και ανεξαρτήτως τρόπου πρόσληψης (διορισμός, εκλογή, επιλογή κ.λπ.), φέρουν τα τυπικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού (Πειθαρχικό Δίκαιο Γ. Ναυπλιώτη, 'Εκδ. 2003, σελ. 23).

B. 1. Με τις διατάξεις των άρθρ. 103 και 104 του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), που όπως ήδη έχει αναφερθεί ισχύουν και επί του μονίμου προσωπικού της Βουλής αλλά και σύμφωνα με τις παραπάνω παραδοχές και επί των μετακλητών υπαλλήλων της, προβλέπεται αντιστοίχως η αυτοδίκαιη θέση σε αργία των υπαλλήλων στις από τις διατάξεις αυτές προβλεπόμενες περιπτώσεις, (στέρηση της προσωπικής ελευθερίας με απόφαση πρωτοβάθμιου ή δευτεροβάθμιου ποινικού δικαστηρίου ή έκδοση

εντάλματος προσωρινής κράτησης, αμετάκλητη παραπομπή για συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα, επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής ή της προσωρινής παύσης), μεταξύ των οποίων είναι και η περίπτωση της παραπομπής στο πειθαρχικό συμβούλιο μεταξύ άλλων για το παράπτωμα της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 107 του νόμου αυτού, δηλαδή για την περίπτωση της ανάρμοστης συμπεριφοράς εντός ή εκτός υπηρεσίας, καθώς και της δυνητικής θέσης σε αργία, στις επίσης προβλεπόμενες από την οικεία διάταξη περιπτώσεις, (άσκηση πειθαρχικής δίωξης για οποιοδήποτε πλην των προαναφερομένων πειθαρχικών παραπτωμάτων, ενδείξεις για άτακτη διαχείριση), που και στις δύο περιπτώσεις (δυνητική και αυτοδίκαιη αργία) συνιστά, ένα διοικητικό μέτρο, που επιβάλλεται στις από τον νόμο αναφερόμενες περιπτώσεις (Σ.Τ.Ε. 15/2003, 1566/2001, Δ.Ε.Λ. 2/2012 κ.λπ.).

2. Με την παρ. 3 του άρθρου 104 του ιδίου νόμου, προβλέπεται, η άμεση απομάκρυνση του υπαλλήλου από τα καθήκοντά του ακόμα και πριν επιληφθεί το πειθαρχικό συμβούλιο. Η επιβολή του μέτρου της αναστολής άσκησης καθηκόντων επιβάλλεται κατά διακριτική ευχέρεια («μπορεί») από τον άμεσο πειθαρχικώς προϊστάμενο, με αιτιολογημένη απόφασή του, που πρέπει να επιδοθεί στον ενδιαφερόμενο, εφόσον συντρέχει κατεπείγουσα περίπτωση, δηλαδή πιεστική για την άμεση προστασία της υπηρεσίας και εφόσον βρίσκεται σε διακινδύνευση το συμφέρον της υπηρεσίας. Σημειώνεται ότι η παράλειψη του πειθαρχικού προϊστάμενου να επιβάλει το προαναφερόμενο μέτρο ελέγχεται πειθαρχικά από κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενό του. (βλ. Α. Ι. Τάχου – Ι. Λ. Συμεωνίδη όπου παραπάνω σελ. 731 επ.).

3. Περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 27 παρ. 1, 106, και 107 παρ. 1, περ. ε', του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), η χαρακτηριστικώς αναξιοπρεπής ή ανάξια για υπάλληλο διαγωγή εντός και εκτός υπηρεσίας στοιχειοθετεί, πειθαρχικό παράπτωμα, που ενόψει και των διατάξεων του άρθρου 109 του ιδίου νόμου επισύρει την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης. Εξάλλου κατά την σαφή διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 110 του ιδίου νόμου η δίωξη και η τιμωρία των πειθαρχικών παραπτωμάτων αποτελεί καθήκον των πειθαρχικών οργάνων, δηλαδή άσκηση δέσμιας αρμοδιότητας και η παράλειψή της συνιστά ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα κατά το άρθρο 107 περ. κδ' του παραπάνω νόμου (βλ. Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 239/2010, 5/2012 (ΝΟΜΟΣ), κ.ά.).

4. Στη συνέχεια με τις διατάξεις του άρθρου 114 του Ν. 3528/2007 ορίζεται κατά τρόπο σαφή ότι η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη, ενώ η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία. Το πειθαρχικό όμως όργανο δύναται κατά διακριτική του ευχέρεια με αιτιολογημένη απόφασή του, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή, να διατάξει, για εξαιρετικούς λόγους, την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας, η οποία δεν πρέπει να μπερβαίνει το ένα (1) έτος, πλην της περίπτωσης όπου το πειθαρχικό παράπτωμα προκάλεσε δημόσιο

σκάνδαλο ή θίγει σοβαρά το κύρος της υπηρεσίας, οπότε δεν επιτρέπεται αναστολή. (βλ. Α. Ι. Τάχου – Ι. Λ. Συμεωνίδη όπου παραπάνω σελ. 834 επ. και Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 5/2012).

5. Εξ άλλου σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 125 του Ν. 3528/2007 προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και η καταγραφή των στοιχείων για την διερεύνηση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος ενώ σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 126 του ίδιου νόμου, η διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης (Ε.Δ.Ε.) διατάσσεται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Σκοπός της Ε.Δ.Ε. είναι η συλλογή των στοιχείων για τη διαπίστωση της διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος και των προσώπων που τυχόν ευθύνονται γι αυτά (πρβ. Σ.τ.Ε. (συμ.) 626/2011, βλ. Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 73/2012, 444/2012 και Ι. Τάχου – Λ. Συμεωνίδη όπου ανωτέρω), διατάσσεται δε από οποιονδήποτε πειθαρχικώς προϊστάμενο. Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι σε περίπτωση που η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτει από ανάκριση ή προανάκριση συμφώνων με τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή άλλη ένορκη διοικητική εξέταση ή προκύπτει από έκθεση δικαστικού οργάνου ή άλλη συναφή πράξη, δεν παρίσταται αναγκαία η διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης (παρβ. παρ. 1 του άρθρου 127 του Ν. 3528/2007 – ΦΕΚ Α' 26).

IV. Ενόψει των αναλυτικώς διαλαμβανομένων ισχουσών επί του εξεταζομένου θέματος διατάξεων, όπως ερμηνεύθηκαν και του τεθέντος υπόψη πραγματικού επί του τιθέμενου ερωτήματος κατά την ομόφωνη άποψη του Δ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους προσήκει η παρακάτω απάντηση:

1. Αναφορικά με την υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου περί του οποίου το έγγραφο ερώτημα, ισχύει ό,τι ισχύει και επί των μονίμων υπαλλήλων της Βουλής, πλην της μονιμότητας, και συνεπώς σε περίπτωση διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος εφαρμόζεται το πειθαρχικό δίκαιο, που εφαρμόζεται και στο μόνιμο προσωπικό της Βουλής, δηλαδή εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου των δημοσίων πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), όπως ισχύουν και αναλόγως της ακριβούς ημερομηνίας τέλεσης των αποδιδόμενων πειθαρχικών παραπτωμάτων.

2. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 110 και 114 του εφαρμοζομένου εν προκειμένω Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), προκύπτει ότι η άσκηση πειθαρχικής δίωξης, όταν υπάρχουν στοιχεία για διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων, αποτελεί υποχρέωση του πειθαρχικού οργάνου και συνεπώς τούτο πρέπει να προβεί σε κάθε απαραίτητη ενέργεια για την διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικών παραπτωμάτων και τη δίωξη αυτών.

Ως εκ τούτου ο κατά νόμο πειθαρχικώς προϊστάμενος οφείλει, ευθύς ως λάβει γνώση της άσκησης ποινικής δίωξης κατά υπαλλήλου, του οποίου

τυγχάνει πειθαρχικώς προϊστάμενος, να συλλέξει επαρκή στοιχεία από την ποινική δικογραφία μετά από αλληλογραφία με τις αρμόδιες ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές και, εφόσον κρίνει ότι βάσει αυτών δικαιολογείται η άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά του προαναφερομένου υπαλλήλου, ή να ασκήσει ο ίδιος την πειθαρχική δίωξη ή να διαβιβάσει την υπόθεση στο πειθαρχικώς ανώτερο όργανο, στην περίπτωση, που η τυχόν επιβληθησομένη ποινή ξεπερνά την αρμοδιότητά του.

Στην περίπτωση δε, που ο ίδιος ο υπάλληλος παραπεμφθεί στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για τα πειθαρχικά παραπτώματα, που αναφέρονται στην περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 103 του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), μεταξύ των οποίων και η χαρακτηριστικώς αναξιοπρεπής ή ανάξια για υπάλληλο διαγωγή εντός και εκτός υπηρεσίας, θα τεθεί αυτοδικαίως σε κατάσταση αργίας και η αρμόδια υπηρεσία θα εκδώσει περί αυτού διαπιστωτική πράξη.

3. Σε κάθε περίπτωση η αρμόδια υπηρεσία της Βουλής οφείλει με διαρκή επικοινωνία με την αρμόδια υπηρεσία της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Σερρών να ενημερώνεται για την εξέλιξη της υπόθεσης και να λαμβάνει γνώση των στοιχείων του φακέλου, και κυρίως των περιστατικών (π.χ. έκδοση εντάλματος προσωρινής κράτησης, αμετάκλητη παραπομή για τα αναφερόμενα στη σχετική διάταξη ποινικά αδικήματα κ.ά.), η συνδρομή των οποίων συνιστά τις προϋποθέσεις, για τη θέση του προαναφερομένου σε αυτοδικαιη αργία, σε εφαρμογή των περιπτώσεων α, β, και γ, της παρ. 1 του άρθρου 103 του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26).

4. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 104 του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26) παρέχουν την ευχέρεια στον πειθαρχικώς προϊστάμενο, σε κατεπείγουσες περιπτώσεις και εφόσον διακυβεύεται το συμφέρον της υπηρεσίας, να εκδώσει αιτιολογημένη απόφαση, που επιδίδεται, σε αυτόν, τον οποίον αφορά, περί αναστολής της άσκησης καθηκόντων του εν λόγω υπαλλήλου, περί του οποίου, όμως πρέπει να γνωμοδοτήσει το πειθαρχικό συμβούλιο εντός τριάντα (30) ημερών.

ΘΕΩΡΗΘΙΚΕ

Αθήνα, 3 -10-2013

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Ανδρέας Φυτράκης

Δήμητρα Γ. Κεφάλα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους